

ምዕራፍ አንድ

የወረዳችን መገኛ

ከምዕራፉ የሚጠበቁ አጥጋቢ የመማር ብቃቶች
ተማሪዎች ይህን ርዕስ ካጠናቀቃችሁ በኋላ፦

☒ የመገኛ ምንነትን ትገልጻላችሁ።

☒ የአንጻራዊ መገኛን ምንነትን ትገልጻላችሁ።

☒ የምትኖሩበትን ወረዳ አንጻራዊ መገኛ ታመለክታላችሁ።

☒ የምትኖሩበትን ወረዳ መገኛ ከአጎራባች ወረዳዎች አንጻር
በንድፍ ካርታ ላይ ታሳያላችሁ።

☒ በወረዳችሁ የሚገኙ ዋና ዋና ቦታዎችን መገኛ በንድፍ
ካርታ ታመለክታላችሁ።

☒ በወረዳችሁ የሚገኙትን መንደሮችን በማመልከት ስማቸውን
ትገልጻላችሁ።

☒ የወረዳችሁን አዋሳኝ ወረዳዎች ትዘረዝራላችሁ።

የምዕራፉ ዋና ዋና ይዘቶች

1.1. የመገኛ ምንነት

1.2. የአንጻራዊ መገኛ ምንነት

1.3. የወረዳችን አንጻራዊ መገኛ

1.4. በወረዳችን የሚገኙ ዋና ዋና ቦታዎች መገኛ

1.5. የወረዳችን አዋሳኝ ወረዳዎች መገኛና ስማቸው

1.1 የመገኛ ምንነት

ከንዑስ ርዕሱ የሚጠበቁ የመማር ብቃቶች

ተማሪዎች ይህን ንዑስ ርዕስ ከተማራችሁ በኋላ :-

➤ የመገኛ ምንነትን ትገልጻላችሁ።

ቁልፍ ቃላት

👉 መገኛ

👉 አቅጣጫ

መገኛ ምንድን ነው? መልሳችሁን ለመምህራችሁ ተናገሩ

መገኛ አንድ ነገር የሚገኝበት ትክክለኛ ስፍራ ወይም ቦታ ነው። የአንድን ስፍራ መገኛ አቅጣጫዎችን በመጠቀም መግለፅ እንችላለን ።

አቅጣጫ ምንድን ነው?

አቅጣጫ ማለት አንድን ቦታ ለመጠቀም ወይም ለማመልከት የምንጠቀምበት መንገድ ነው ።

የአንድን ቦታ ወይም ነገር መገኛ ለመግለፅ የሚከተሉትን አቅጣጫ አመለካከት ስያሜዎችን መጠቀም ይቻላል ።

☞ ፊት ለፊት

☞ ጀርባ

☞ አጠገብ

☞ ግራና ቀኝ

☞ ጎን

☞ ፊትና ኋላ

የቡድን ውይይት 1.1

በቡድን በመሆን በሚከተሉት የመወያያ ጥያቄዎች ላይ ተወያይታችሁ የቡድናችሁን ሐሳብ ለመምህራችሁ አቅርቦ የመወያያ ጥያቄዎች

1. የክፍላችሁ ጥቁር ሠሌዳ በየትኛው አቅጣጫ ይገኛል?
2. የክፍላችሁ መስኮት በየትኛው አቅጣጫ ይገኛል?
3. ቤተ-መጻሕፍቱ ከመማሪያ ክፍላችሁ በየትኛው አቅጣጫ ይገኛል?
4. ሰንደቅ ዓላማው ከቢሮው በየትኛው አቅጣጫ ይገኛል?

መልመጃ 1.1

ሀ. የሚከተሉትን ዓረፍተ ነገሮች ትክክል ከሆኑ “እውነት” ትክክል ካልሆኑ “ሐሰት” በማለት መልሱ

1. መገኛን በአቅጣጫዎች ማወቅ ይቻላል።
2. አንድ ነገር ያለበት ቦታ መገኛ ይባላል።
3. ግራና ቀኝ አቅጣጫን ያመለክታል።

1.2. የአንጻራዊ መገኛ ምንነት

ተማሪዎች ይህንን ንዑስ ርዕስ ተምራችሁ ካጠናቀቃችሁ በኋላ፡-

- የአንጻራዊ መገኛ ምንነትን ትገልጻላችሁ ።
- አንጻራዊ መገኛን በምሳሌ ታብራራላችሁ ።

ቁልፍ ቃላት

- 👉 አንጻራዊ መገኛ
- 👉 መሠረታዊ አቅጣጫ

አንጻራዊ መገኛ ምንድን ነው?

አንጻራዊ መገኛ አንድ ቦታ ወይም ነገር በአካባቢው ካሉት ቋሚ ነገሮች ለምሳሌ ተራራዎች፣ ወንዞች ፣ መንገዶች፣ ሕንፃዎች እና ሌሎች ነገሮች አንጻር የሚገኝበትን ስፍራ አመለካኝ ነው።

አንጻራዊ መገኛ የምንኖርበትን አካባቢ መገኛ ከሌሎች ቦታዎች አንጻር ለማሳየት ይጠቅማል ::

ለምሳሌ :- ከዚህ ቦታች የሚገኙትን ስዕሎች በትኩረት ከተመለከታችሁ በኋላ ከታች ላሉት ጥያቄዎች መልሳችሁን ደብተራችሁ ላይ ፃፉ::

ሀ. በስዕሉ የሚታዩት ሰዎች ከመኪናው በየትኛው አቅጣጫ ቆመዋል?

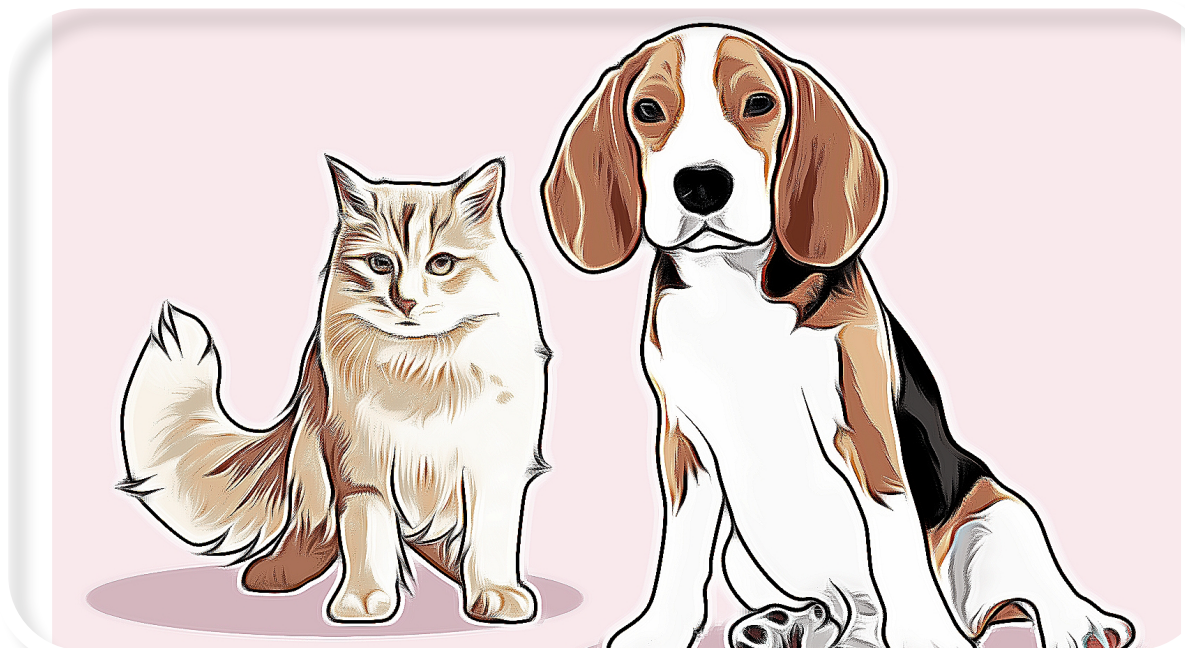
ሥዕል 1.1 አንፃራዊ አቅጣጫን መግለጽ

ለ. በስዕሉ የሚታዩት ተማሪዎች ከሕንፃው በየትኛው አቅጣጫ ይታያሉ?

ምስል 1.2 አንፃራዊ አቅጣጫን መግለጽ

ሐ. ውሻው ከድመቷ በየት በኩል ይገኛል?

ሥዕል 1.3 አንፃራዊ አቅጣጫን መግለጽ

መ. ከልጆቹ በስተቀኝ በኩል ምን ይገኛል? በስተግራስ?

ሥዕል 1.4 አንፃራዊ አቅጣጫን መግለጽ

መልመጃ 1

ሀ. የሚከተለውን ስዕል በመመልከት ከታች የቀረቡትን ጥያቄዎች መልሱ ::

ሥዕል 1.4 አንፃራዊ አቅጣጫን መግለጽ

1. ሀውልቱ ከህንፃው በየት በኩል ይገኛል?
2. ሰማያዊው መኪና ከነጩ መኪና በየት በኩል ይገኛል?
3. ህንፃው ከሀውልቱ በየት በኩል ይገኛል?
4. ነጩ መኪና የት ይገኛል?

1.3 የወረዳችን አንጻራዊ መገኛ

ከንዑስ ርዕሱ የሚጠበቁ የመማር ብቃቶች

ተማሪዎች ይህን ንዑስ ርዕስ ከተማራችሁ በኋላ :-

➤ የምትኖሩበትን ወረዳ አንጻራዊ መገኛ ታመለክታላችሁ ::

➤ የምትኖሩበትን ወረዳ መገኛ ከአጎራባች ወረዳዎች አንጻር በንድፍ ካርታ ላይ ታሳያላችሁ ::

ቁልፍ ቃላት

👉 ወረዳ

👉 ንድፍ ካርታ

ተማሪዎች! ባለፈው ንዑስ ርዕስ ስለአንጻራዊ መገኛ ምንነት ተምራችኋል :: አሁን ደግሞ የወረዳችሁን አንጻራዊ መገኛ እንዴት እንደምትገልጹ ትማራላችሁ::

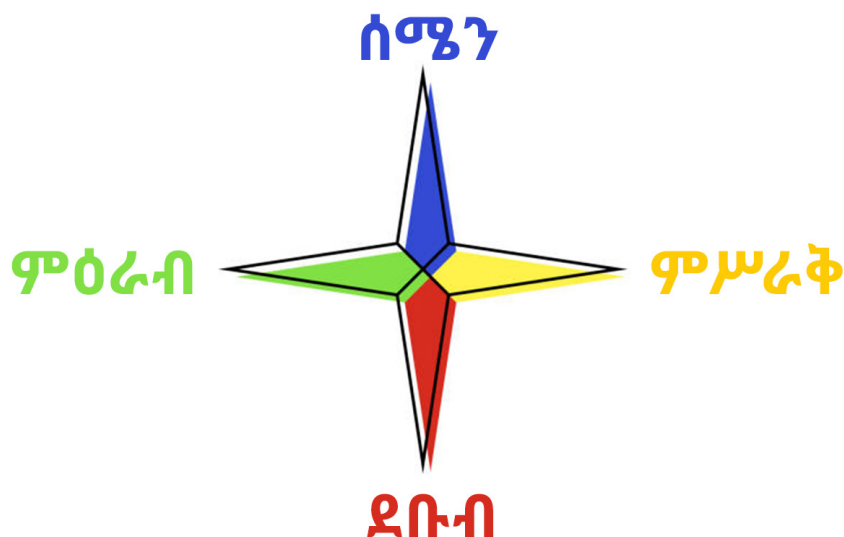
ወረዳ ከክፍለ ከተማ በታች የሚገኝ የአስተዳደር እርከን ነው::

የቡድን ውይይት 1.2

ቡድን በመመሥረት በሚከተሉት ጥያቄዎች ላይ ተወያይታችሁ የተስማማችሁበትን ሃሳብ ለመምህራችሁ በቃል አስረዱ።

1. መሠረታዊ አቅጣጫዎች ምንድን ናቸው?
2. የምንኖርበትን ወረዳ ከሌሎች ወረዳዎች እንዴት ለይቶ ማወቅ ይቻላል?

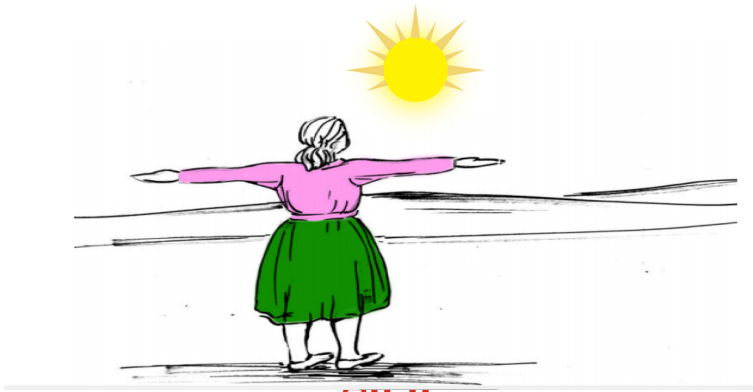
መሠረታዊ አቅጣጫዎችን በመጠቀም የአንድ ወረዳን አንጻራዊ መገኛ ማመልከት ይቻላል። አራቱ መሠረታዊ አቅጣጫዎች የሚባሉት ሰሜንና ደቡብ፣ ምሥራቅና ምዕራብ ናቸው። ምሥራቅ ፀሐይ የምትወጣበት አቅጣጫ ሲሆን ምዕራብ ደግሞ ፀሐይ የምትጠልቅበት አቅጣጫ ነው።

ሥዕል 1.5 አራቱ መሠረታዊ አቅጣጫዎች

ተግባር 1.1

ከታች በምስል 1.6 እንደተመለከተው ፊታችሁን ወደ ፀሐይ መውጫ አኩራችሁ በመቆም እጆቻችሁን ወደ ጎንና ጎን ዘርጉ

ሥዕል 1.6 መሠረታዊ አቅጣጫዎች

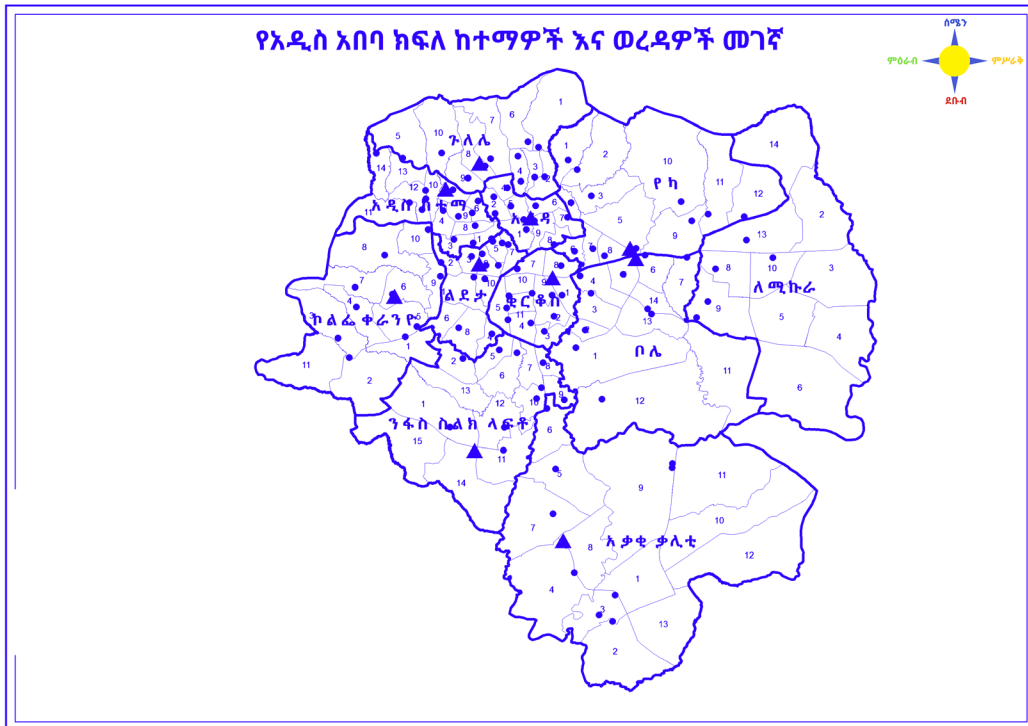
ከላይ በተመለከተው ምስል 1.6 መሠረት

ግራ እጆችሁ _____ ያመለክታል ::

ቀኝ እጆችሁ _____ ያመለክታል ::

ፊታችሁ _____ ያመለክታል ::

ጀርባችሁ _____ ያመለክታል ::

ሥዕል 1.7 የአዲስ አበባ ከፍለ ከተማዎች እና ወረዳዎች መገኛ

የግል ስራ 1

ከላይ በሥዕል 1.7 ያለውን ካርታ በትኩረት ተመልክታችሁ የምትገኙበትን ወረዳ አንጻራዊ መገኛን ግለጹ።

የምትገኙበት ወረዳ _____ ነው። ወረዳችሁ፦

በሰሜን ወረዳ _____ ያዋስነዋል።

በደቡብ ወረዳ _____ ያዋስነዋል።

በምሥራቅ ወረዳ _____ ያዋስነዋል።

በምዕራብ ወረዳ _____ ያዋስነዋል።

መልመጃ 1.3

ሀ. የሚከተለውን ጥያቄ መልሱ፡፡

1. የወረዳችሁን ንድፍ ካርታ ሥሩ፡፡
2. የወረዳችሁን አንጻራዊ መገኛ ለይታችሁ ጻፉ፡፡

1.4. በወረዳችን የሚገኙ ዋና ዋና ቦታዎች መገኛ

ከንዑስ ርዕሱ የሚጠበቁ የመማር ብቃቶች

ተማሪዎች ይህን ንዑስ ርዕስ ከተማራችሁ በኋላ ፡-

➤ በወረዳችሁ የሚገኙ ዋና ዋና ቦታዎችን መገኛ በንድፍ ካርታ ታመለክታላችሁ፡፡

➤ በወረዳችሁ የሚገኙ መንደሮችን በማመልከት ስማቸውን ትዘረዝራላችሁ፡፡

ተማሪዎች! በእናንተ ወረዳ ምን ምን ዋና ቦታዎች ይገኛሉ?

በአዲስ አበባ ውስጥ በአብዛኛው በእያንዳንዱ ወረዳ መገኛ ብዙ የተለያዩ ዋና ዋና ቦታዎች ይገኛሉ፡፡ እነሱም፡- ትምህርት ቤቶች፣ ጤና ጣቢያዎች፣ ሱቆች፣ ፖሊስ ጣቢያና የመሳሰሉት ናቸው፡፡

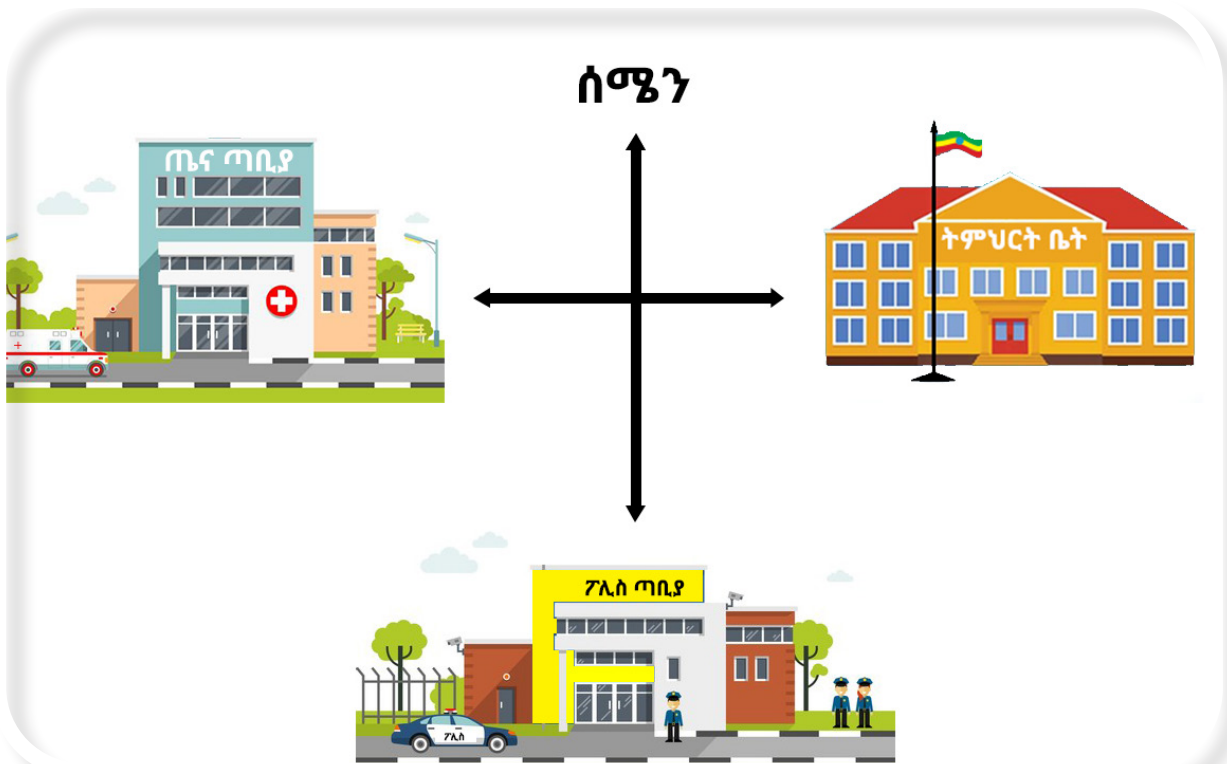
ተግባር 1.2

ዓላማ:- በወረዳችሁ የሚገኙን ቦታዎች መገኛ ንድፍ ካርታ ማመልከት

መመሪያ:- የቤታችሁን፣ የትምህርት ቤታችሁንና የወረዳችሁን መገኛ የሚያሳይ ንድፍ ካርታ ሥሩ።

1. ወላጆቻችሁን በመጠየቅ በወረዳችሁ የሚገኙ ዋና ዋና ቦታዎችን መገኛ የሚያሳይ ቀላል ንድፍ ካርታ ወይም ስዕል በመስራት ለክፍል መምህራችሁ አሳዩ።
2. በሰራችሁት ቀላል ንድፍ ካርታ ላይ በወረዳችሁ የሚገኙ ዋና ዋና ቦታዎችን ስም በደብተራችሁ ፃፉ።

መልመጃ 1.4

ሥዕል 1.8 በወረዳ የሚገኙ ዋና ዋና ቦታዎች

ሀ. ከላይ ያለውን ሥዕል 1.8ን መሠረት በማድረግ

1. ጤና ጣቢያው የሚገኘው በየትኛው አቅጣጫ ነው?
2. ትምህርት ቤቱ የሚገኘው በየትኛው አቅጣጫ ነው?
3. ፖሊስ ጣቢያው የሚገኘው በየትኛው አቅጣጫ ነው?

1.5 የወረዳችን አዋሳኝ ወረዳዎች መገኛና ስማቸው

ከንዑስ ርዕሱ የሚጠበቁ የመማር ብቃቶች

ተማሪዎች ይህን ንዑስ ርዕስ ከተማራችሁ በኋላ :-

➡ የወረዳችሁን አዋሳኝ ወረዳዎች ትዘረዝራላችሁ።

ቁልፍ ቃል

👉 አዋሳኝ ወረዳ

ተማሪዎች አዋሳኝ ወረዳ ምን ማለት ነው?

አዋሳኝ ወረዳ ከምንኖርበት ወረዳ ጋር ተያያዥ የሆነ ወረዳ ማለት ነው።

የቡድን ውይይት 1.3

ምሥል 1.7ን መሠረት በማድረግ የወረዳችሁን አዋሳኝ ወረዳዎች መገኛና ስም በቡድን ተወያይታችሁ በመዘርዘር መልሱን ለመምህራችሁ አሳዩ።

የምዕራፍ አንድ ማጠቃለያ

- መገኛ ማለት አንድ ነገር የት እንዳለ ወይም እንደሚገኝ አቅጣጫን በመጠቀም የምናሳይበት ዘዴ ነው ።
- አቅጣጫ ማለት አንድን ቦታ ለመጠቀም ወይም ለማመልከት የምንጠቀምበት መንገድ ነው ።
- አንጻራዊ መገኛ ማለት የአንድን ነገር ወይም ቦታ መገኛ በአካባቢው ከሚገኙ ሌሎች ነገሮች ጋር በማነጻጸር የሚያመለክት መግለጫ ነው ።
- አራቱ መሠረታዊ አቅጣጫዎች የሚባሉት ሰሜን፣ ደቡብ፣ ምሥራቅና ምዕራብ ናቸው።
- ምሥራቅ ፀሐይ የምትወጣበት አቅጣጫ ነው ።
- ምዕራብ ፀሐይ የምትጠልቅበት አቅጣጫ ነው።
- አዋሣኝ ወረዳ ከምንኖርበት ወረዳ ጋር ተያያዥ የሆነ ወረዳ ነው።

የምዕራፍ አንድ ማጠቃለያ ጥያቄዎች

ሀ. ትክክል የሆነውን ዓረፍተ ነገር እውነት ትክክል ያልሆነውን ደግሞ ሐሰት በማለት መልሱ።

1. አንድ ቦታ የት እንደሚገኝ የምናሳይበት ዘዴ መገኛ ይባላል።

2. አንድ ቦታ ከሌሎች ቦታዎች አንጻር የት እንደሚገኝ

በማነጻጸር የምናመለክትበት መንገድ አንጻራዊ መገኛ ይባላል።

3. ፀሐይ የምትጠልቅበት አቅጣጫ ምሥራቅ ነው ።

ለ. ለሚከተሉት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ የያዘውን ፊደል በመምረጥ መልሱ ።

1. አቅጣጫ አመልካች ስያሜ የሆነው የቱ ነው?

ሀ. ጀርባ ለ. ጎን ሐ. በስተግራ መ. ሁሉም

2. የአንድን ቦታ አንጻራዊ መገኛ ለመግለፅ የምንጠቀምበት መንገድ የትኛው ነው?

ሀ. ተራራ ለ. ወንዝ ሐ. ሕንፃዎች መ. ሁሉም

3. አበበ ከአልማዝ በስተግራ ቢገኝ አልማዝ ከአበበ በየት በኩል ትገኛለች?

ሀ. በስተጀርባ ለ. በስተኋላ ሐ. በስተቀኝ መ. በስተግራ

4. መሠረታዊ አቅጣጫዎች ስንት ናቸው

ሀ. ሦስት ለ. አራት ሐ. ሁለት መ. አምስት

5. ከሚከተሉት መካከል ፀሐይ የምትወጣበት አቅጣጫ የቱ ነው

ሀ. ደቡብ ለ. ምሥራቅ ሐ. ምዕራብ መ. ሰሜን

ሐ. የሚከተሉትን ጥያቄዎች በአጭሩ መልሱ ::

1. መገኛ ማለት ምን ማለት ነው
2. መሠረታዊ አቅጣጫዎችን ዘርዝሩ ::
3. የወረዳችሁን አንጻራዊ መገኛ ግለፅ::

ፍተሻ

ልታከናውኗቸው የምትችሏቸውን ተግባራት ለመግለፅ የ “✓” ምልክት በሳፕኖች ውስጥ በማስቀመጥ አመልክቱ።

1. የመገኛ ምንነትን እገልጻለሁ። ☐
2. የአንጻራዊ መገኛን ምንነትን እገልጻለሁ። ☐
3. የምኖርበትን ወረዳ አንጻራዊ መገኛ አመለክታለሁ። ☐
4. የምኖርበትን ወረዳ መገኛ ከአጎራባች ወረዳዎች አንጻር በንድፍ ካርታ ላይ አሳያለሁ። ☐
5. በወረዳዬ የሚገኙ ዋና ዋና ቦታዎችን መገኛ በንድፍ ካርታ አመለክታለሁ። ☐
6. በወረዳዬ የሚገኙትን መንደሮችን በማመልከት ስማቸውን እዘረዝራለሁ። ☐
7. የወረዳዬን አዋሳኝ ወረዳዎች ሥም እዘረዝራለሁ። ☐